

Folketingets retsordførere og kultur/idrætsordførere

Viborg d. 31. januar 2025

Kære retsordfører.

Kære kultur/idrætsordfører

Jeg skriver til dig i min egenskab af formand for danske fodbolddommere og initiativtager til Institut for Sportsdommere.

Vi oplever i disse år, at grænserne for, hvad nogle mener at kunne tillade sig over for folk, der udfører et frivilligt hverv som sportsdommere og derved sikrer, at andre kan udøve deres konkurrenceidræt på kvalificerede betingelser, skrider.

Det er der ikke noget mærkeligt i. Sådan er det i samfundet generelt. Det ved vi med vores fælles baggrund.

Vi forsøger i dommerverdenen at imødegå de højere konfliktniveauer på idrætsarenaerne gennem bedre og mere moderne ledelsesværktøjer. Dels for at højne kvaliteten af vores dommergerning som fag og sikre sportsudøvere en god oplevelse, dels for at beskytte os mod trusler og vold.

Lad mig være den første til at erkende, at vi langt fra er i mål med dette arbejde. Men vi er os meget bevidste om, hvad vi selv skal gøre for at håndtere konflikter.

Ikke desto mindre ser vi en beklagelig tendens, som også trækker tråde til den almindelige polarisering, som vores samfund udsættes for i disse år. Det er en tendens, som er meget kraftig i både England og Tyskland, hvor der i sidstnævnte land har været dødsfald som følge af vold på banerne. Desværre viser polariseringens produkter også sit ansigt i Danmark.

Hvor det før typisk var spillere, som udøvede trusler og (i sjældne) tilfælde vold mod dommerne, oplever vi i stigende grad, at der også sker et pres og et skred i grænserne fra tilskuere, herunder ikke mindst forældre, for hvem

betydningen af børnenes præstationer og resultater indimellem antager groteske dimensioner.

Vi har i 2024 haft en stigning i både antallet af fremsatte trusler, regulær vold og afbrudte kampe som følge af tumult. Læg hertil et mørketal, som vi ikke kender til. Jeg kan på forespørgsel sende konkret statistik fra DBU's lokalunioner. Det samlede tal ligger klart 15. februar.

Jeg har ikke for nuværende statistik eller indberetninger fra de øvrige forbund. Men kendetegnende er det i fodbolden, at antallet af voldssager og trusler i en årrække var faldende, mens vi desværre måtte konstatere en stigning i de to seneste år.

Fra fodbolden ved vi, at der ikke er flere, som udøver trusler og vold. Den lille gruppe, som gør det, er til gengæld blevet voldsommere i adfærd og mere hård i sin kerne. Man tiltvinger sig adgang til dommernes omklædningsrum, for nyligt brækkede en ung kvindelig dommer skulderbladet som følge af knytnæveslag og tilråb om, at hun var en "møgluder", og senest har vi haft en sag for retten, hvor en dommer på 77 år efter en U13 kamp blev nikket en skalle og flækkede håndrodsknoglen af en utilfreds forælder. Sagen er belyst i medierne, og billederne og hospitalsopholdet for dommeren efterlader ingen tvivl om, at vi meget nemt kunne have haft en langt mere alvorlig udgang på denne voldsepisode, end tilfældet var.

Bemeldte sag kørte ved retten i Roskilde, og dommen lød på 20 dages betinget fængsel til den tiltalte.

Nu hører jeg personligt ikke til dem, der tror på, at hårde straffe er løsningen på alle samfundets problemer. Men jeg konstaterer, at der i proceduren i forbindelse med retssagen og i dommens præmis blev henvist til både formildende omstændigheder og til nødværgeparagraffen, hvorfor straffen blev gjort betinget, og at dommen synes at være mildere end tidligere afsagte kendelser.

De formildende omstændigheder skulle være dele af dommerens præstation, samt at der var en intens og fortættet atmosfære i kampens slutning som følge af en udligning fra det ene hold i de sidste minutter. Der blev tillige henvist til, at dommeren havde en meget bestemt gang imod spillerne ved f.eks. frispark og påtaler. Herudover skulle det også være formildende for tiltalte, at der var tale om en børnekamp. Sidstnævnte burde vel rettere være en skærpende omstændighed?!

Henvisningen til nødværgeparagraffen skete i forbindelse med, at man ikke kunne afvise, at den tiltalte forælder følte sig truet af den 77-årige dommer.

Jeg beder ikke om, at du som retsordfører forholder dig konkret til rettens afgørelse. Det hverken kan eller skal du. Men jeg er som repræsentant for dommerne nødt til at pointere, at det er en dommers ledelsesmæssige opgave at lave åstedsløb og med en vis bestemtthed henvende sig til spillere og trænere ved overtrædelse af spillets love.

Vi taler ikke om en mand, der ude på gaden eller på et værtshus pludseligt henvender sig til en person eller løber hen til denne. Vi taler om helt almindelig dommerpraksis ved enhver fodboldkamp.

Man har lov at mene, hvad man vil, om en dommers præstation, ligesom det følger med i jævnbyrdige kampe, at der er en fortættet og til tider ophidset stemning med en vis grad af tilråb og lignende. Det tager vi med som dommere. Vi laver 250 dommerskøn i løbet af en kamp. Der vil være uenighed om nogle af disse. Sådan er det.

Vi kan dog ikke acceptere, at de nævnte forhold på nogen måde i retslig forstand kan forklare fremsættelse af trusler, udøvelse af vold endsige være formildende omstændigheder i forbindelse hermed.

Såfremt dette er en praksis, som domstolene vil føre, kan vi ikke længere beskytte vores dommere.

Vi kan på samme vis heller ikke udvise forståelse for brugen af nødværgeparagraffen i nævnte tilfælde. Dels forekommer det meget søgt, at en mand på 52 år skulle føle sig truet af en 77-årig dommer. Dels må vi pointere, at folk, der i henhold til fodboldens love er spillet uvedkommende, overhovedet intet har at gøre inden for de linjer, der omkranser spillepladsen.

I vores optik og på vegne af danske dommere vil jeg gerne anmode om, at man i den kommende retsreform overvejer at beskytte dommerne bedre i udøvelsen af dommergerningen. Det er mennesker, der kommer ud og gør et særligt udsat frivilligt arbejde for, at andre kan nyde godt af deres idræt.

Vi har i forvejen dommermangel, hvilket er ved at udvikle sig til et samfundsproblem. Når vi uddanner 100 nye fodbolddommere, er der inden året er gået under 50 tilbage. Dette i høj grad som følge af, at de nye dommere trækker sig grundet voldsomme udfald og trusler.

I vores optik er det ved anvendelse af trusler eller vold aldrig en formildende omstændighed, at vi som dommere vælger at optræde i et miljø med et højt konfliktniveau, at kampe kan udvikle sig, at der er følelser på spil, eller at en dommers præstation kan diskuteres. Tværtimod må vi insistere på at nyde beskyttelse, fordi vi påtager os opgaven.

Hvis vi skal kunne rekruttere og fastholde dommere i fremtiden generelt for sporten - og ikke mindst i kontaktsport, der pr. definition medfører et højt konfliktniveau, så er beskyttelsen af dommerne alfa og omega. Det er en bunden opgave for forbundene og for os som dommerorganisation. Det bør også være en bunden opgave for samfundet.

Vi er ikke tjenestemænd, men vi optræder i uniform og gør et frivilligt arbejde, der giver idrætsforeninger mulighed for kvalificeret afvikling af konkurrencesport. Heldigvis er langt de fleste kampe afviklet i god ro og orden, og vold hører absolut til sjældenhederne. Det er ikke farligt at være dommer i bred forstand. Men det vil være godt med rettidig omhu.

På den baggrund og med disse foreløbige pointer skal jeg på vegne af dommerstanden anmode regeringen og Folketinget om, at man i den kommende retsreform gør sig nogle overvejelser om, hvorledes man kan øge beskyttelsen af dommerne således, at det står klart, at samfundet ikke på nogen måde accepterer, at der fremsættes trusler om eller udøves vold mod sportsdommere hverken før, under eller efter, at en kamp i enhver idrætsgren.

Jeg står naturligvis til rådighed for yderligere oplysninger og videre dialog.

Med venlig hilsen

Jens Rohde
Formand for danske fodbolddommere i DFU
Leder af Institut for sportsdommere.